

A N T E
KNEŽEVIĆ

Š O K A

Č K I

S T A

N O V I

» HRVATSKE ŠUME «

Javno poduzeće za gospodarenje šumama i
šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj p.o.

ZAGREB

UPRAVA ŠUMA VINKOVCI

SUMARIJA ŽUPANJA

SAVEZU DRUŠTVA INŽENJERA I TEHNIČARA
ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE HRVATSKE

ŽUPANJA: 23. 04. 91.

ŠUMARDE:
GREGOR VIČIĆ ILIĆ DIPL. INŽ.
44

Ante Knežević
ŠOKAČKI STANOVI

Izdavač
Hrvatska demokratska zajednica Županja

Za izdavača
prof. Jakob Šestić

Lektor
Antun Lešić

Korektor
prof. Drago Mandekić

Likovna oprema ovitka
Dubravko Mataković,
akad. slikar i grafičar

Crteži Ivica Engotić — Bajs

Naklada 9000 primjeraka

Tisak
DP „Grafičar“ Tuzla

Kompjutorska obrada
Jozo Bažant

Tisak dovršen 20. XII. 1990.

ANTE KNEŽEVIĆ

ŠOKAČKI STANOVI

Županja, 1990.

UVOD

Namjera je ovog rada uspostavljanje opisa prvotnih slavonskih nastambi, šokačkih stanova, koji su postali dijelom slavonske zbilje sredinom 18. stoljeća. Kako su kretanja opće povijesti uvjetovala nastanak te istodobno usmjeravala razvoj tih stanova, tako će etno-opis koji će uslijediti, neminovno, kao polazne pretpostavke razotkriti važnije povijesne događaje, tj. promjene koje su na slavonskom tlu rezultirale utemeljenjem Vojne krajine.

Budući da takav pristup etno-građi odnosno prvim slavonskim nastambama inzistira i na opisu načina življenja njihovih stanara, bilo je, zacijelo, neophodno upozoriti na "stil" života slavonskih stanara koji ističe vrijedan i krepostan život te pokazuje visoke stupnjeve organizacione promišljenosti. Od samih stanara uložena je velika namera da se njihov život osmisli te da svi dijelovi "životnog vijeka" budu ispunjeni odgovarajućim sadržajima. Ovim se još jednom uvida i potvrđuje kako su prvotni stanari živjeli u dosluhu s prirodom te, shodno tome, štivali njezine zakonitosti i mjere.

U metodološkom smislu opis će slijediti kronološko načelo: od postanka do propadanja stanova. Kao poseban dodatak iznose se statistički podaci o današnjem stanju stvari. Premda je uporaba klasičnih metodoloških obrazaca u znanosti od ranije osporena, dužan sam pripomenuti da je osnovna intencija ovog rada okupljanje brojnih podataka i fakata koje sam, uglavnom putem živućih stanara, zabilježio. Odatle se kao glavni izvori pojavljuju suvremenici slavonsko-seosko-stanarskog života, a opis njihova načina življenja pružit će uvid u sliku o promjenama u kvaliteti toga života. Budući da bi rad bio onemogućen bez iskaza živih stanara, potrebno je u prvom redu zahvaliti se svima koji su mi na terenskim i drugim oblicima rada ukazali najveće povjerenje i spremnost na pomoć. Moje pismo, dakle, je uslijedilo iz njihovih otvorenih i, nadasve, zanimljivih priča.